

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลการศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการตลาดท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน

ผลการศึกษา พบว่า อุปสงค์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน มีดังต่อไปนี้ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ช่วงอายุของนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี มากที่สุด และน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 61 ปี ขึ้นไป สถานะภาพของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า สถานะแต่งงานแล้วมีมากที่สุด และไม่ระบุสถานะภาพน้อยที่สุด โดยอาชีพของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ มากที่สุดคือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพที่มาท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุดคือ นักเรียน/นักศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุดอยู่ในเกณฑ์ช่วงมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป และน้อยที่สุดคือ นักท่องเที่ยวไม่ระบุรายได้ที่เข้ามาท่องเที่ยว แหล่งที่มา/ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวมาจากภาคกลางมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุที่มา

เหตุผลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยมีระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง วัฒนธรรมมีเอกลักษณ์และน่าสนใจ ประวัติศาสตร์ความเป็นมา น่าสนใจ และธรรมชาติสวยงาม มีเอกลักษณ์ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความดึงดูดใจ อาหารรสชาติดี สินค้า/ของที่ระลึกมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีราคาไม่แพง ประชาชนมีน้ำใจ และอัธยาศัยดี ศิลปะ งานช่างน่าสนใจ สามารถผจญภัยได้ เทศกาล ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และดึงดูดใจ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย สามารถใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายสินค้าได้ สิ่งปลูกสร้างน่าสนใจ มีเอกลักษณ์ นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่อึดอัดและวุ่นวาย สิ่งที่ดีคาดหวังที่จะได้รับการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ที่มีต่อการให้บริการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับความพึงพอใจ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/บุคลากรที่ให้บริการ อยู่ในระดับความพึงพอใจ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก และโดยภาพรวมแล้วนักท่องเที่ยวพอใจต่อการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก สิ่งที่ดีคาดหวังที่จะได้รับการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์มากที่สุดคือ ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่สะอาดสดชื่น และคาดหวังเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตรมีความเป็นกันเองน้อยที่สุด

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ เป็นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ ช่วงอายุของนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ พบว่า อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี มากที่สุด และน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 20 ปี สถานะภาพของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ พบว่า สถานะภาพแต่งงานแล้วมีมากที่สุด และไม่ระบุสถานะภาพมีน้อยที่สุด

โดยอาชีพของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ มากที่สุดคือ อาชีพพนักงานบริษัท และอาชีพที่มาท่องเที่ยวน้อยที่สุดคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุดอยู่ในเกณฑ์ช่วงมากกว่า 20,000 บาท และน้อยที่สุดรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท แหล่งที่มา/ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวมาจากภาคกลางมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ภาคอีสาน

เหตุผลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ โดยมีระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง ประชาชนมีน้ำใจ และอัธยาศัยดี เทศกาลศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และดึงดูดใจ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย อาหารมีรสชาติที่ดี สินค้า/ของที่ระลึกมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว วัฒนธรรมมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ ประวัติศาสตร์ความเป็นมาน่าสนใจ ธรรมชาติสวยงาม มีเอกลักษณ์ สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีสิ่งปลูกสร้างน่าสนใจ มีเอกลักษณ์ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ การท่องเที่ยวสามารถผจญภัยได้ ไม่อึดอัดและวุ่นวาย สามารถใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายสินค้าได้ และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีราคาไม่แพง สิ่งที่คาดหวังที่จะได้รับการท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับความพึงพอใจ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/บุคลากรที่ให้บริการ อยู่ในระดับความพึงพอใจ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับความพึงพอใจ และโดยรวมแล้ว นักท่องเที่ยวพอใจต่อการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดแพร่ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก สิ่งที่คาดหวังที่ได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่มากที่สุดคือ ความสมบูรณ์ และความสวยงามของธรรมชาติ และได้พักผ่อนในบรรยากาศที่อากาศสดชื่น และคาดหวังอื่นๆ น้อยที่สุด

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในน่าน พบว่า อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี มากที่สุด และช่วงอายุที่เข้ามาท่องเที่ยวน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 20 ปี สถานะภาพของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน พบว่า สถานะภาพโสดมีมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ไม่ระบุสถานะภาพ โดยอาชีพของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ อาชีพพนักงานบริษัท และอาชีพที่มาท่องเที่ยวน้อยที่สุดคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุดอยู่ในเกณฑ์ช่วงมากกว่า 20,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยที่สุด คือ 5,001 - 10,000 บาท แหล่งที่มา/ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวมาจากภาคกลางมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันตก

เหตุผลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน โดยมีระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย วัฒนธรรมมีเอกลักษณ์ และน่าสนใจ ธรรมชาติสวยงาม มีเอกลักษณ์ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง อาหารรสชาติดี สินค้า/ของที่ระลึกมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประชาชนมีน้ำใจ และอัธยาศัยดี ประวัติศาสตร์ความเป็นมาน่าสนใจ ศิลปะ งานช่างน่าสนใจ เทศกาล ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่อึดอัดและวุ่นวาย ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีราคาไม่แพง สามารถใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายสินค้าได้ สิ่งปลูกสร้างน่าสนใจ และนักท่องเที่ยวสามารถผจญภัยได้ สิ่งที่คาดหวังที่จะได้รับการท่องเที่ยวที่มีต่อการ

ให้บริการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับความพึงพอใจ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/บุคลากรที่ให้บริการ อยู่ในระดับความพึงพอใจ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับความพึงพอใจ และโดยรวมแล้วนักท่องเที่ยวพอใจต่อการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดน่าน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก สิ่งที่คาดหวังที่จะได้รับการท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมากที่สุด คือ ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่อากาศสดชื่น และคาดหวังอื่นๆ น้อยที่สุด

ผลการศึกษา พบว่า อุปทานของการท่องเที่ยวในจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน มีดังต่อไปนี้ ในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การเคยมาเยือนหรือท่องเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์นั้นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์ มากที่สุดคือ ไม่ถึง 5 ครั้ง โดยการมาของนักท่องเที่ยวมาจากแรงจูงใจจากแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุตรดิตถ์ และความต้องการทางด้านกายภาพเป็นความต้องการในสิ่งที่จำเป็น ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุตรดิตถ์พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามามากที่สุดคือ จำนวน 1 วัน และเข้ามาท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุด คือ 17 วัน และไม่ระบุจำนวนวัน ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์มีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยมากที่สุด คือ จำนวน 1 คน และน้อยที่สุด 70 คน รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดอุตรดิตถ์มากที่สุดคือ เดินทางมาเอง และน้อยที่สุดคือการซื้อทัวร์มาท่องเที่ยว ประเภทของที่ฝากและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ฝากค้างคืน ที่พักโรงแรมมากที่สุดคือจำนวน 1 คืน ที่พักรีสอร์ท/บังกะโลนอนค้างคืนมากที่สุด จำนวน 5 คืน เช่นเดียวกับนอนค้างคืนจำนวน 2 คืน ที่พักเกสต์เฮาส์นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 5 คืน ที่พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนอนค้างคืนมากที่สุดคือ จำนวน 2 คืน ที่พักในอุทยานแห่งชาตินอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ระบุที่พักอื่นๆ ส่วนใหญ่นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน และน้อยที่สุดคือ นอนค้างคืนจำนวน 5 คืน และมีนักท่องเที่ยวที่ไม่พักค้างแรมจำนวน เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ไป-กลับสะดวก ระยะทางไม่ไกล และน้อยที่สุดคือ มาทำธุระ และไม่ระบุการพักค้างแรม การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อดูแลสุขภาพและรักษาสุขภาพ เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ มาพักผ่อน และท่องเที่ยวทั่วๆ ไป และน้อยที่สุดคือ อันนี้มัน และเที่ยวกลางคืนสถานบันเทิง นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุตรดิตถ์มากที่สุดมาจาก ญาติพี่น้อง และน้อยที่สุดคือ หนังสือท่องเที่ยว

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริการในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดอุตรดิตถ์ประกอบธุรกิจร้านอาหารมากที่สุด และประกอบธุรกิจสปาอย่างน้อยที่สุด จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 4,001-6,000 บาท มากที่สุด และใช้จ่ายประมาณ 8,001-10,000 บาท น้อยที่สุด สินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุด คือ ของฝาก/ของที่ระลึก และนักท่องเที่ยวสอบถามถึงน้อยที่สุดคือ ไกด์นำเที่ยว ช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ และช่วงวันที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อยที่สุด คือ วันทำงาน (วันจันทร์-ศุกร์) ช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม และช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อยที่สุด คือ ช่วงเดือนมิถุนายน และกันยายน

ในจังหวัดแพร่ พบว่า การเคยมาเยือนหรือท่องเที่ยวจังหวัดแพร่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวจังหวัดแพร่ จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดแพร่ มากที่สุดคือ เคยมาเที่ยว 1 ครั้ง และน้อยที่สุดเคยมาแล้ว 5 ครั้ง ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ท่องเที่ยวมากที่สุดคือ 1 วัน และเที่ยวน้อยที่สุดคือ 6 วัน ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่มีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยมากที่สุดคือ จำนวน 4 คน และร่วมเดินทางด้วยน้อยที่สุด คือ 8 -14 คน และไม่มีผู้ร่วมเดินทาง รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดแพร่มากที่สุด คือ นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเอง และน้อยที่สุด คือ ซื้อทัวร์มาท่องเที่ยว ประเภทของที่พกและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พกค้างคืนพักโรงแรมมากที่สุดคือ จำนวน 1 คืน พักรีสอร์ท/บังกะโลนอนค้างคืนมากที่สุด จำนวน 1 คืน พักที่เกสต์เฮาส์นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนอนค้างคืนมากที่สุดคือ จำนวน 2 คืน และพักในอุทยานแห่งชาตินอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน เหตุผลที่ไม่พกค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ไปกลับสะดวก ระยะทางไม่ไกล และน้อยที่สุดคือ ไม่ระบุการพกค้างแรม การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และโบราณสถานมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ท่องเที่ยวสนทนาและบันเทิง เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ พักผ่อน และท่องเที่ยวทั่วไป และน้อยที่สุดคือ สัมมนา นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ ทราบข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่มากที่สุดมาจากญาติพี่น้อง และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนการท่องเที่ยว/บริษัทท่องเที่ยว และสารคดีจากสื่อต่างๆ

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริการในจังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดแพร่ ประกอบธุรกิจร้านอาหารมากที่สุด และประกอบธุรกิจอื่นๆ น้อยที่สุดจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 2,000-4,000 บาท มากที่สุด และใช้จ่ายประมาณ มากกว่า 10,000 บาท น้อยที่สุด สินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุด คือ ของฝาก/ของที่ระลึก และนักท่องเที่ยวสอบถามถึงน้อยที่สุดคือ สถานบันเทิง ช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์-อาทิตย์) และช่วงวันที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อยที่สุดคือ วันทำงาน (วันจันทร์-ศุกร์) ช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงเดือนธันวาคม และช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อยที่สุด คือ เดือนมิถุนายน

ในจังหวัดน่าน พบว่า การเคยมาเยือนหรือท่องเที่ยวจังหวัดน่าน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยมาเที่ยวจังหวัดน่าน จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ เคยมา 1 ครั้ง และน้อยที่สุดเคยมา 10 ครั้งขึ้นไประยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ท่องเที่ยวมากที่สุดคือ 3 วัน และระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวน้อยที่สุดคือ 6 วัน และ 7 วัน ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยมากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวไม่ระบุจำนวนผู้ร่วมเดินทางมาด้วย และร่วมเดินทางด้วยน้อยที่สุดคือ 7 คน รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่านมากที่สุด คือ นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเอง และน้อยที่สุดคือ นักท่องเที่ยวไม่แจ้งรูปแบบการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน ประเภทของที่พกและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พกค้างคืน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียด

จำนวนวันเข้าพัก คือ นักท่องเที่ยวพักโรงแรมมากที่สุด แต่นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนที่โรงแรมส่วนใหญ่ไม่ระบุจำนวนวันที่เข้าพัก การพักที่รีสอร์ท/บังกะโล จำนวนวันเข้าพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพักมากที่สุด การพักที่เกสต์เฮาส์ จำนวนวันเข้าพักค้างคืนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพักมากที่สุด การพักบ้านญาติ/บ้านเพื่อน จำนวนวันเข้าพักค้างคืนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพักมากที่สุด และการพักในอุทยานแห่งชาติ จำนวนวันเข้าพักค้างคืนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพักมากที่สุด เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ไป-กลับสะดวก ระยะเวลาไม่ไกล และน้อยที่สุดคือ นักท่องเที่ยวไม่ระบุเหตุผลที่ไม่พักค้างแรม การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ท่องเที่ยวอื่น ๆ เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ ท่องเที่ยวทั่วไป และน้อยที่สุดคือ อันนี้มัน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน ทราบข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมากที่สุดจากคือ เอกสาร/แผ่นพับ และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริการในจังหวัดน่าน พบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดน่าน ประกอบธุรกิจร้านอาหารมากที่สุด และประกอบธุรกิจนวดแผนโบราณ น้อยที่สุด จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 2,000-4,000 บาท มากที่สุด และใช้จ่ายประมาณ มากกว่า 10,000 บาท น้อยที่สุด สินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุด คือ ร้านอาหารพื้นบ้านของจังหวัดน่าน และนักท่องเที่ยวสอบถามน้อยที่สุดคือ สปา ช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์-อาทิตย์) และช่วงวันที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อยที่สุด คือ วันทำงาน (วันจันทร์-ศุกร์) ช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม และช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อยที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม

จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการทั้ง 3 จังหวัด คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมระดมสมองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวทั้ง 3 จังหวัด และได้กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การท่องเที่ยว ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันตลาดเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้จังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน เป็น Gateway ในการท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้าน และกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบสารสนเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างพัฒนาฟื้นฟูและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มมาตรฐานการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนามาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถของกระทรวงฯ เพื่อให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในทุกระดับ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนในต่างประเทศและต่างประเทศ และกลยุทธ์ที่ 3 การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน

จากการศึกษาปัญหาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน พบว่า สภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวขาดการดูแลจากคนในท้องถิ่น มีการถางป่าเพื่อปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา การทำไร่เลื่อนลอย การตัดไม้ทำลายป่า เพื่อทำการเกษตรซึ่งทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงเกิดภัยทางธรรมชาติ เพราะคนในชุมชนที่ไม่เห็นคุณค่าของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ขาดการอนุรักษ์ ขาดจิตสำนึกในการรักษาป่า และระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว การกระทำเหล่านี้เป็นผลทำให้เกิดภัยทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม เป็นต้น และเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมมากกว่าเดิม โดยเฉพาะการทิ้งขยะไม่เป็นที่ เส้นทางเดินมาแหล่งท่องเที่ยวยังมีเส้นทางที่ยากลำบากในบางพื้นที่ มีเส้นทางคดเคี้ยวและไม่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยว ค่าเครื่องบินมีราคาแพง ไม่มีการจัดการจราจรในตัวเมืองช่วงเทศกาลท่องเที่ยว บริการให้รถเช่ามีน้อยมาก สถานที่จอดรถน้อย ป้ายบอกทางมีจำนวนน้อยและไม่ชัดเจนทำให้ยากแก่การเดินทางไปท่องเที่ยว อีกทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดไม่ชัดเจน ข้อมูลในเอกสารแผ่นพับ ไม่มีการอัปเดตข้อมูลใหม่ๆ หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพราะขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดโดยตรง ไม่มีการประชุมระหว่างหัวหน้าชุมชนเพื่อหาแนวทางรองรับนักท่องเที่ยว หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงขาดการประสานงาน การบูรณาการ และเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยว ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว (อาหารและที่พัก) คุณภาพ/ราคาของสินค้าอาหาร และบริการไม่คงที่ เช่น ค่าบริการของห้องพัก ในช่วงเทศกาลมีราคาที่สูง เพราะระบบการจัดการจากรัฐ และเอกชนไม่ชัดเจน

นอกจากนี้ การจัดการสินค้า/บริการ ไม่มีการโฆษณาสินค้าจากหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น สินค้าพื้นเมือง ผ้าบ้านเมือง เครื่องเงิน งานตีเหล็ก เป็นต้น อีกทั้งผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน เช่น เฟอร์นิเจอร์ไม้สัก สุนัขพื้นบ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างถูกต้อง ของที่ระลึกผลิตภัณฑ์ของฝากจึงยังมีน้อย เพราะชุมชนไม่มีแหล่งจำหน่ายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ และยังขาดของฝาก ของที่ระลึกที่โดดเด่น และมีเอกลักษณ์ เนื่องจาก สภาพเศรษฐกิจ ปัญหาความไม่แน่นอนในการเมืองไทย และทางภาครัฐมีการควบคุมเอกชนมาก/เอกชนไม่ค่อยได้รับการสนับสนุน ส่งผลให้นโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง (ปัญหาทางการเมือง) การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงไม่ต่อเนื่อง และอีกประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหาสำหรับด้านทรัพยากรมนุษย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่านคือ การจะเข้าสู่ระบบ AEC (อาเซียน) ซึ่งจะต้องมีการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารเป็นหลัก แต่การท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่านนี้ยังไม่ได้มีการพัฒนาบริการสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเกี่ยวกับภาษาและบริการ และไม่มีมีคฤหาสน์ตามสถานที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพราะการบริหารการท่องเที่ยวยังมีเป้าหมายไม่ชัดเจน ประเทศเพื่อนบ้านจึงมีการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการแข่งขันทางการท่องเที่ยวมากขึ้น และการจัดเก็บภาษีที่ซับซ้อน และไม่ชัดเจน มีผลเสียต่อผู้ประกอบการทำให้จำนวนผู้ประกอบการลดลงเนื่องจากการขาดทุน

จากปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน ดังนี้ การฝึกอบรมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการในเรื่องการบริหารการตลาดและการจัดการการท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว (ร้านอาหาร/ที่พัก) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า/ผลิตภัณฑ์ ของฝาก/ของที่ระลึก เป็นต้น รวมถึงการบรรยายให้ผู้ประกอบการคำนึงถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเอง สิ่งที่ได้คาดว่าจะได้รับการฝึกอบรมในครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการประหยัดเวลาในการลองผิดลองถูกในการพัฒนากิจการ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และสามารถนำสิ่งที่อบรมไปปรับปรุง/ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการตลาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน

สรุปข้อเสนอแนะทางนโยบาย

ด้านการจัดการท่องเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาสินค้าและบริการ ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด จัดให้มีการส่งเสริมการตลาดเชิงรุก ให้สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เช่น การสื่อสาร การบริการ การจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการในการจัดทำกรวิจัยด้านท่องเที่ยว ได้แก่ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การบริการ และการร้องเรียน

ด้านศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยว

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการรายเล็ก จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในเรื่องของการลงทุนด้านการท่องเที่ยว ควบคุมคุณภาพการบริการนักท่องเที่ยวให้เกิดมาตรฐาน และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยร่วมมือกับตำรวจท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน โดยมีหน่วยงานทะเบียนด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ช่วยจัดทำใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ ให้กับประชาชนผู้สนใจ

ด้านแผนการตลาดการท่องเที่ยว

แผนการตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในประเทศ ให้เป็นไปตามกรอบนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนด เช่น ปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีของแต่ละจังหวัด เป็นต้น จัดทำแผนการจัดเตรียมสินค้าการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความต้องการของตลาดตลอดจนการส่งเสริมการวางแผนการตลาดท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงาน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว และแสวงหาทิศทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนร่วมของทางภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานด้านการตลาด และการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสถิตินักท่องเที่ยวทั้งปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่